

i 7 SiND

MENINGEN MED

Anne

OM TRO OG LIVSVÆRDIER

FOKUS

Filmen sætter fokus på tro og livsværdier; og på livets rejser, der kan lede en på sporet af meningen med det hele. Både for de unge, der har en religion, og for dem, der ikke har.

Film og materiale lægger desuden op til at arbejde med stereotyper og fordomme.

Anne er ikke-troende, næsten... Hun mener, at man skal finde sit eget livsfundament, før man kan beslutte retningen for sit liv. Hun er også bevidst om, at hun lever i et samfund, hvor man selv i høj grad kan vælge både sin tro og sin retning i øvrigt; fx i forhold til uddannelse og arbejde. Anne har venner, der er religiøse. For dem er der lidt lettere adgang til "meningen". Anne må selv finde den, og i filmen søger hun den konkret ved at planlægge en motorcykelrejse jorden rundt.

FORLØB: OVERSIGT OVER OPGAVER

- **Udforskning af filmen i grupper og parvist**
 - Klassebrainstorm. Associationsøvelse på begreber
- **Tema: At tro – eller ikke at tro**
 - Leg med holdninger. Opvarmningsøvelse i klassen (Den varme stol)
 - Fælles læsning og indblik
 - Undersøgelse i klassen (tavle): Hvad tror I på?
 - Gruppearbejde: Læsning og diskussion i grupper, fremlæggelse i klassen
 - Individuel skriveopgave: Interview med familiemedlemmer om familiens tro og eventuelle forandringer
 - Leg med holdninger. Klasseøvelse på gulvet (4 hjørner): Om religioner
- **Tema: Hvem er jeg? Identitet og selvbilleder**
 - Parvis læsning om "Livets rejse"
 - Individuel opgave: Udfyld skema "Hvem er jeg?" Del med side-
manden
 - Individuel skriveopgave: Essay: "Hvem er jeg?"
- **Tema: Stereotyper og fordomme**
 - Fælles læsning og indblik
 - Klassebrainstorm: Stereotyper
 - Individuel skriveopgave: Læserbrev til avis

FAGRELEVANS OG NIVEAU

Særlig relevant i religions- samfunds- og seksualundervisning.

Der er en del læsning, skrivearbejde og personlig refleksion i dette materiale, men også gulvøvelser i klassen, der kan sætte skub i meningsdannelse. Læreren kan tilpasse øvelserne til niveauet i klassen.

De individuelle opgaver under temaet "Hvem er jeg?" retter sig mod 9. klasse og opefter. Det kræver en vis grad af indsigt af den enkelte elev og en god grad af trykthed i gruppen, hvis den individuelle refleksion skal deles.

FORMÅL

Filmen om Anne lægger op til refleksion over tro og religion, i samfundet og for det enkelte menneske. Hvad er forskellen på at leve i et samfund, hvor individets eget valg er i centrum og et samfund, hvor "meningen" og livsformen i højere grad er givet på forhånd via religiøse forskrifter og forklaringer? Kan man finde sin egen mening? Med filmen og opgavematerialet ønsker vi at give indblik i religiøs mangfoldighed og foranderlighed. Desuden ønsker vi at italesætte, at man godt kan være troende uden at være religiøs, og at troen spiller en voksende rolle for unge over hele verden. Med Annes rummelige fortælling håber vi at skabe forståelse for andres livsvalg hvad angår tro og religion – eller fravalg af samme.

Nutidens religiøse strømninger

Undersøgelser¹⁵ viser, at religion har stigende betydning for unge verden over. Unge er mere religiøse end ældre, og et stort flertal af

¹⁵ | Jf. kapitel 10 "Religiøse strømninger og holdninger" i Mikkelsen, Fenger-Grøndahl & Shakoer: *I Danmark er jeg født...* (Frydenlund 2010).

Kapitlet ser på forskellige nyere undersøgelser.

unge (op mod 85 %) definerer sig selv som religiøse i større eller mindre grad. Europa er formentlig det kontinent, hvor religion spiller den mindste rolle. I Danmark mener religionsforskere, at mens danske unge på den ene side generelt er mindre religiøse end unge mange andre steder i verden, så spiller religion også en stigende rolle for dem. Ifølge lederen af Centret for Ungdomspædagogik og Religion siger mere end halvdelen af de danske teenagere, at de tror på en gud. Mange af de unge vælger dog deres egne former for tro: "Nu lever unge i en tid, hvor hvert enkelt menneske skal have sin egen lille historie til at hænge sammen. Derfor vælger de unge ofte en masse historier til i stedet for fra. Kun meget få unge vil sige, at de ikke tror, for de vil gerne holde den mulighed åben. Det betyder til gengæld også, at deres tro ofte mangler teologisk struktur og konsistens".¹⁶

¹⁶ | Udtalelse af teolog og leder af Centret for Ungdomspædagogik og Religion, Søren Østergaard, i en kommentar til Bertelsmannstiftelsens undersøgelse (Kristeligt Dagblad 16/7 2008)

Det betyder formentlig, at mange unge "tror på noget" frem for at bekende sig til en egentlig religion. Vi forsøger i opgavesættet at skelne mellem disse to kategorier, selvom skellet måske ikke er skarpt for alle. At "tro på noget" kan indebære en individuel søgen efter svar på spørgsmål der angår livet, døden og eksistensen, sådan som Anne gør. En egentlig religion tilbyder svarene på mange af disse spørgsmål, og rammesætter ofte livet omkring nogle religiøse regler, som menigheden lever efter.

Der er selvfølgelig også, og i høj grad, individuelle variationer inden for de definerede religioner. For at få en mere åben snak om "det at bekende sig til en tro" og at "tro på noget guddommeligt" kan det dog være en god idé også at give plads til de elever, der ikke kan finde sig selv indenfor et religiøst fællesskab.

I opgavematerialet ønsker vi både at få eleverne til at reflektere over, hvad det vil sige at "tro" og at bekende sig til en religion – og forhåbentlig blive klogere på, at der kan være ligeså mange varianter af tro, som der er mennesker.

Islam

Islam er en minoritetsreligion i Danmark – men er også den religion, vi taler mest om.

Vi hører ikke så meget om de mange andre forskellige trosretninger, der er repræsenteret i dagens Danmark. Islam er uden sammenligning den religion og kulturkreds, vi hører mest om i medierne. Det er bl.a. halalkød, tørklæder og bøn fem gange om dagen, der gang på gang sættes på dagsordenen i forhold til ansættelsesforhold og arbejdsmiljø på danske arbejdspladser. I den tiltagende og glødende debat om integration, demokratisk medborgerskab, danskhed og globalisering kan de unge møde modstand i majoritetsbefolkningen i forhold til islam. Derfor har vi særligt fokus på islam i opgavematerialet til filmen om Anne, hvor det handler om religion.

Muslimer i dag er en meget broget skare. Især unge muslimer i Danmark og andre europæiske lande forsøger at tænke islam ind i den tid og det samfund, de lever i. De kommer måske fra lande uden tradition for demokrati, men de fleste mener i dag, at islam kan kombineres med demokrati. De unge kan, til forskel fra mange af deres forældre og især bedsteforældre, selv læse Koranen. Derfor kan de selv være med til at læse og forstå og dermed også diskutere den religion, det før har været forbeholdt præsterne (imamerne) at fortolke.

Mange unge forsøger at udvikle en "dansk" eller universel form for islam for på den måde at skabe en syntese mellem islam og danskhed. Khalid, en 24-årig mand med pakistansk baggrund, der er født og opvokset i Danmark, beskriver dette identitetsarbejde således:

*"Vi er født og opvokset i Vesten, og vi skelner mellem vores forældres kultur og islam. Vi tager afstand fra de negative sider af vores forældres kultur, fordi de strider mod islam, fx kvindelig omskæring, tvangsægteskaber, æresdrab og en række andre kulturelle ting. Vi kigger kun på islam, og vi træffer vore egne beslutninger ud fra det, vi forstår som den rigtige islam."*¹⁷

Andre vælger islam helt fra eller betegner sig selv som kulturmuslimer¹⁸, noget de opfatter som en pendant til at være kulturkristne. Tendensen er dog, at et stigende antal unge muslimer aktivt vælger en religiøs identitet til.

¹⁷ | Fra kapitel 10 "Religiøse strømninger og holdninger" i Mikkelsen, Fenger-Grøndahl & Shakoor: *I Danmark er jeg født...* (Frydenlund 2010)

¹⁸ | At være 'kultur-religiøs' betyder at identificere sig med de historiske religiøse og traditionelle værdier, uden at man nødvendigvis bekender sig til selve troen. Mange danskere kalde sig fx kristne, er opdraget med næstekærlige værdier og går i kirke juleaften, men beder ikke til Gud.

Se og arbejd eventuelt også med filmen **KHADIJE OG KÆRLIGHEDEN** om Khadije, for hvem religion er et fundament – men på hendes egen, individuelle måde!

7 **SiND**

MENINGEN MED

Anne

UDFORSK FILMEN!

SE FILMEN I KLASSEN:

- ▶ Se filmen igen fordelt i grupper. Hver gruppe er særligt opmærksom på ét eller flere aspekter:
 - Noget der undrede jer
 - Noget I godt kunne lide
 - Noget I ikke brød jer om
 - Noget I ville have gjort anderledes, hvis I havde lavet filmen
 - Noget I ville have gjort anderledes, hvis I var hovedpersonen
- ▶ Præsenter jeres tanker og observationer for hinanden i klassen.

FIND PÅ SPØRGSMÅL TIL FILMEN:

- ▶ Find fem spørgsmål sammen med din sidemand, som I vil tale om i arbejdet med filmen og dens temaer. Skriv dem på papirlapper. Sæt lapperne på tavlen, så de passer sammen tematisk. Skriv overskrifter til hvert tema.
- ▶ I plenum: Diskuter spørgsmålene i klassen tema og for tema.

RUNDT OM HOVEDPERSONEN

LÆS TEKSTEN TO OG TO:

Hvad er meningen?

Hvad er meningen med, at Anne er født som netop den, hun er, – og som kvinde, i Danmark?

Anne ved, at hun har flere muligheder end mange andre unge i verden, og hun tænker over, hvordan hun skal bruge dem.

“Det ville da være fedt, hvis jeg kunne opnå noget, der var så stort, at jeg var lidt med i en noget større historie end bare min families historie. Altså at der var et spor af mig i mange, mange år efter, jeg ikke var her mere,” siger Anne. Hun håber, at hun kommer til at arbejde med noget, hvor hun bliver værdsat.

SNAK TO OG TO OM:

- Hvad vil det sige at sætte sig spor?
- Nogle æres efter deres død ved at der opføres en statue af dem på en offentlig plads. Andre har skrevet digte, der stadig læses hundrede år efter, de er døde. Hvordan kan man ellers sætte sig spor i eftertiden?
- Vil du gerne sætte dig spor? Hvilke? Hvorfor?
- Har dine bedsteforældre sat sig spor? Hvor og hvordan?
- Hvad siger Anne om sin egen død og begravelse? Er det vigtigt, hvad der sker efter døden?
- Hvad mon Anne mener med "et arbejde, hvor man bliver rigtig værdsat"? Er det vigtigst at være værdsat, eller at arbejdet giver mening for én selv?

EN MULTIKULTUREL VERDEN

Anne tror ikke på en bestemt religion eller gud. Men når hun håber noget eller er i tvivl om noget, kan hun godt finde på at bede om hjælp. Hun ved bare ikke rigtig, hvem eller hvad hun beder til. Der må være "noget", mener hun...

Anne har mange spørgsmål, som hun håber at finde svar på. Flere af hendes venner har en religion og har fundet mange af de svar, de har brug for.

- Beskriv det forhold, Anne har til sin veninde i Marokko
- Genfortæl episoden med Anne, der tager til Marokko og oplever, at de lokale mænd sværmer om hende. Hvad handler deres interesse om? Hvad kan Anne gøre for at undgå deres blikke? Hvorfor vælger hun ikke bare at tage noget helt dækkende tøj og et tørklæde på? Og hvorfor vælger veninden at hjælpe hende alligevel?
- Hvordan har du det med mennesker, der klæder sig meget anderledes end dig selv?
- Hvordan har du det med mennesker, der tror på noget andet end dig selv?
- Annes far har taget en særlig beslutning med hensyn til religion. Beskriv, hvad han har besluttet sig for. Hvad tænker du om den beslutning, Annes far har taget, og om hans begrundelse?

TEMA:

AT TRO – ELLER IKKE TRO

KLASSEØVELSE: LEG MED HOLDNINGER!

De følgende to øvelser er opvarmning til at arbejde med dét at tro eller ikke tro. Ved I, hvad meningen er med jer og med det hele?? Nu får I chancen for at prøve af, om I ved, hvad I tror...

DEN VARME STOL

1

► Sid i en rundkreds.

2

► Jeres lærer læser forskellige udsagn op. De, der er enige, rejser sig. De, der er uenige, bliver siddende. Er man i tvivl, stiller man sig bag stolen.

3

► Lad nogle begrunde deres standpunkter afhængigt af, hvor meget tid I har.

4

- Læreren læser nu et udsagn ad gangen:
- Sol er bedre end regn
 - Skole er bedre end ferie
 - Alle mennesker fødes gode
 - Alle mennesker fødes med lige muligheder
 - Der findes noget større end os mennesker
 - Det er svært at indrømme, at man tror på Gud
 - Der findes et liv efter døden
 - Man skal helst sætte sig spor, så man bliver husket efter sin død
 - Jeg kan bedst lide at tro det samme som en masse andre
 - Jeg kan bedst lide at finde min egen måde at tro på
 - Det er vigtigt, hvad vi når her i livet, for dette liv er det eneste, vi har
 - Det vigtigste er livet efter døden
 - Dem, som har en tro, er lykkeligere end andre mennesker
 - Meningen med livet er at være lykkelig
 - Det er skæbnen, der styrer vores liv

FORTSÆTTES PÅ NÆSTE SIDE >>>

<<< FORTSAT FRA FORRIGE SIDE

- Gud er opium
- Det er os selv, der har ansvar for vores liv
- Der er en mening med alt
- Religion kan gøre mennesker ulykkelige
- Det er svært at være venner med nogen, der tror på noget andet end en selv
- Jeg ville tro på noget andet, hvis jeg var født i et andet land og i en anden kultur
- Gud er en kvinde
- Det vigtigste i livet er kærlighed
- Det er umuligt at vide, om der findes en gud
- Videnskab er vigtigere end tro
- Der er ingen højere mening med livet
- Det er vigtigt, at alle i et samfund tror på det samme

3

- ▶ Tal om i klassen:
 - Var der noget, som det var særligt svært at svare på? Var der noget, der overraskede?

LÆS I KLASSEN:**Tro eller religion?**

Der findes ikke nogle helt faste, universelle regler for, hvad en religion er. Nogle vil mene, der skal være en gud, et skrift og en skabelsesberetning for, at man kan definere noget som en religion. Men buddhismen har fx ingen af delene, og alligevel regnes den for en af de fem verdensreligioner.

Anne tror på, at der er en mening med hendes liv, og hun har nogle bestemte idéer om, hvilke værdier der er de bedste at leve efter. Men hun kalder sig ikke religiøs. Der er mange som Anne, der ikke bekender sig til en bestemt religion, men som alligevel føler sig som "troende". Måske tror de på en gud, men på deres egen måde. Eller måske tror de på noget guddommeligt, der ikke er beskrevet i en bestemt religion.

Bekender man sig til en religion, kan man sige, at man bekender sig til et sæt af leveregler eller "dogmer", som man har tilfælles med andre medlemmer af religionen. Til religioner knytter der sig sædvanligvis ritualer, symboler, love og moralsæt. Alt dette kan fortolkes og forandre sig, og det kan være forskelligt, hvordan og hvor meget man følger de religiøse forskrifter. For mange er forskrifterne et system, der kan være med til at give livet mening og sammenhæng. Eksempler herpå kan være protestanternes ritualer omkring dåb og konfirmation, katolikernes skriftemål eller islams fem søjler.

De store religioner

Der findes fem store verdensreligioner: jødedommen, kristendommen, islam, buddhismen og hinduismen. Derudover er der et hav af andre

små og lidt større religioner. I Danmark er kristendommen den største religion, islam er den næststørste.

Religionerne er forskellige, men hvis du læser om dem, vil du opdage, at de også har meget tilfælles. De giver svar på, hvorfor vi er her, og hvad der sker med os, når vi dør. De forklarer, hvad der er godt og ondt, og hvad vi skal gøre for at leve et meningsfyldt liv, mens vi er her. De kan give mennesker håb om at få hjælp, hvis de er i nød.

Forskelle på religioner

De fem store religioner giver forskellige bud på grundlæggende tros- spørgsmål. Nogle af forskellene er:

- om man tror på én Gud, flere guder, eller på 'det guddommelige' uden en egentlig gud
- om man tror på, at vi kun har ét liv på jorden, eller at vi bliver genfødt mange gange
- om man udfører mange eller få fælles hellige ritualer og ceremonier
- om man har mange statuer og billeder af guderne, eller om man mener det er forkert at afbilde Gud

Herudover er der mange forskellige tolkninger af de forskellige religioner og særligt af, hvordan vi som mennesker skal efterleve dem.

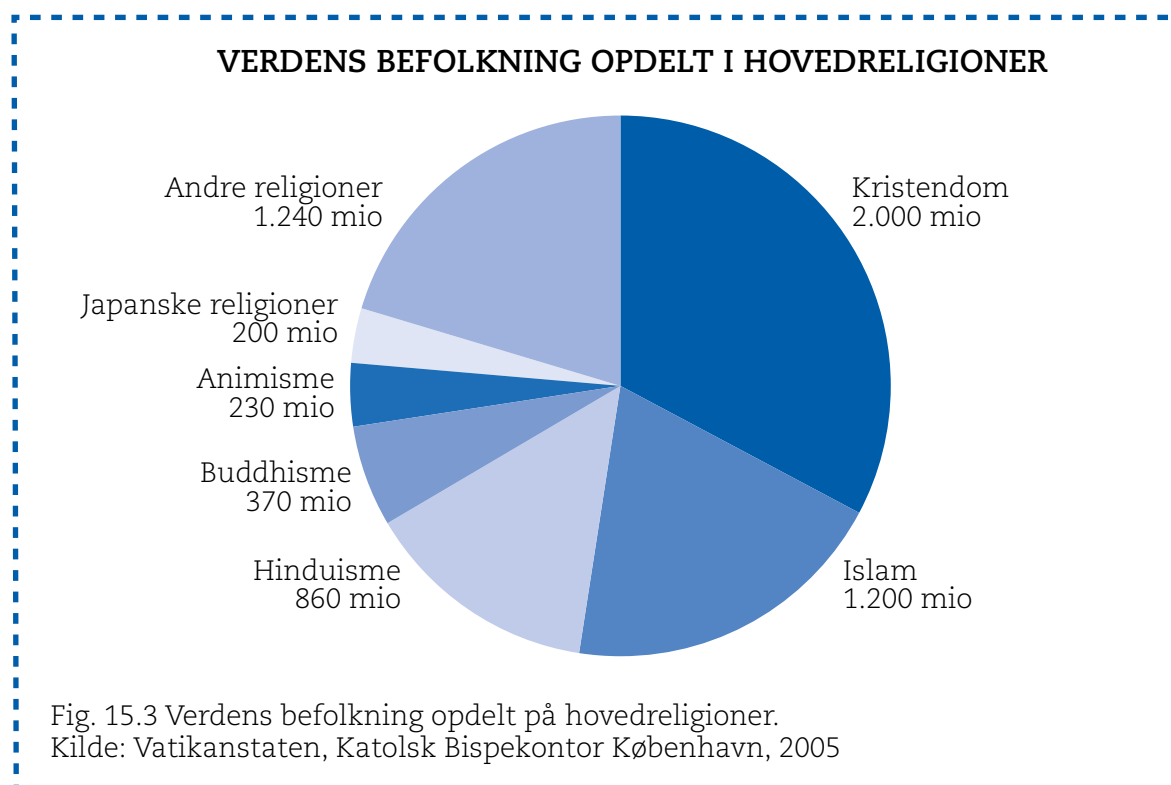
UNDERSØGELSE I KLASSEN:

HVAD VED I OM FORSKELLIGE RELIGIONER?

► Tag en snak i klassen og afprøv, hvad I egentlig ved om religioner.

Hvad er ens, og hvad er forskelligt ved de store verdensreligioner?

Hvad står de forskellige religioner for?

RELIGIONSFRIHED

I Danmark har vi religionsfrihed. Det betyder, at mennesker har ret til at tro på det, de vil; og til at udføre de religiøse ritualer, de vil, så længe det er i respekt for demokratiet og fællesskabet.

UNDERSØGELSE I KLASSEN: HVAD TROR I PÅ?

- ▶ Skriv på tavlen: kristne, muslimer osv. Lav overskrifter for hver kategori og se, hvor mange religiøse kategorier, I tilsammen repræsenterer i jeres klasse. Hvor mange er I af hver? I, der ikke tror på en af de kendte religioner, tror I på noget andet? Kan det gives et navn? Er der nogen af jer, der ikke tror på noget guddommeligt overhovedet?
- ▶ Find eventuelt ud af, om de af jer, der tilhører den samme religion, er religiøse på den samme måde!

Husk, at hvis din tro er noget privat, som du ikke har lyst til at fortælle om, så er det din sag.

GRUPPEARBEJDE:

- ▶ Læs og diskuter i grupper. Fremlæg bagefter kort for klassen, hvad I har talt om:

Nye tendenser: Unge og tro

For nogle er det en del af religionen at vise, at man tror. For andre er troen en privatsag. I Danmark har det i mange år ikke været særlig "sejt" at tro på noget, men det er ved at ændre sig. Flere og flere unge siger, at de er troende.

Antallet af troende mennesker verden over stiger i disse år. Det gælder også i Danmark. Flere og flere unge tror på "noget". De beklender sig ikke nødvendigvis til en bestemt religion. Nogle kalder sig fx kristne, men de er ikke så bange for at blande tingene. Andre vælger et kristent eller andet fællesskab og en bestemt måde at være troende på. Andre igen skifter religiøst tilhørsforhold og bytter kristendommen ud med islam – eller omvendt.

- Hvorfor tror I, at det kan virke som om at man, fx i medierne, taler mere om islam end om kristendommen i Danmark?
- Og hvorfor tror I, nogle mennesker siger, at de er bange for islam?

Tvivl og ikke-tro

Det særlige ved Gud er, at han ikke kan bevises! Og hvorfra ved vi egentlig, at Gud er en "han"? Mange er i tvivl om Guds eksistens. Nogle

begynder at tro, når livet bliver svært, og de har brug for at kunne bede om hjælp. Nogle tvivler sommetider på, om de tror på det rigtige, eller mister troen, hvis der sker noget forfærdeligt i deres liv.

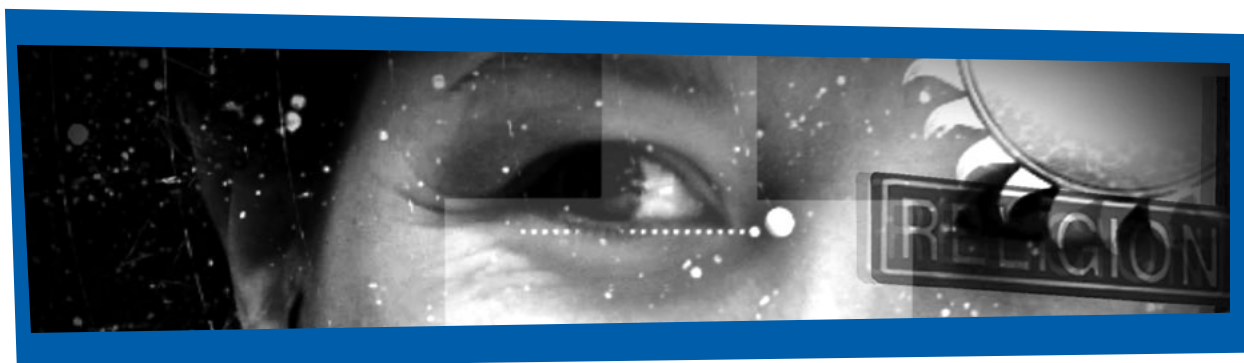
Hvis man er født i et land og i en familie, hvor troen og religionen bliver taget for givet, så tænker man måske ikke engang over det; så er man fx bare katolik. I dagens Danmark er det stadig naturligt for mange mennesker at være medlem af folkekirken, men stadigt flere tænker over, om det giver personlig mening for dem at tilhøre den kristne kirke.

For nogle giver det en stor ro at vide, hvorfor vi er her, og at have en "brugsanvisning" på, hvordan man lever et godt liv. Nogle kunne godt tænke sig at have en tro, andre er glade for, at de ikke har en.

Nogle leder efter meningen i forskellige former for tro, andre finder mening andre steder end i en religion.

Hvis man ikke tror på en gud eller noget guddommeligt, kan man kalde sig ateist.

- Er Anne ateist?
- Er man et fattigere menneske, hvis man ikke har nogen religion?
- Kender I eksempler på mennesker, der gør deres liv meningsfyldt ved at gå op i noget andet end en af de store religioner?
- Tal om, hvad det kan betyde for mennesker at opleve livet som meningsløst.

GRUPPEARBEJDE FORTSAT: PÅ BIBLIOTEKET ELLER PÅ KUNSTMUSEUM

► Gå på biblioteket eller på et kunstmuseum (eventuelt på nettet). Find eksempler fra verdenskunsten, fra film, romaner eller digte, der udtrykker meningsløshed.

- Beskriv, hvad værkerne udtrykker, og hvordan de udtrykker det. Hvordan kommer meningsløsheden til udtryk?
- Forbered et oplæg på 5-10 minutter om ét af jeres eksempler. Præsenter det for jeres klasse.

INDIVIDUEL UNDERSØGELSE, EN SKRIVEOPGAVE:

Familiens religion

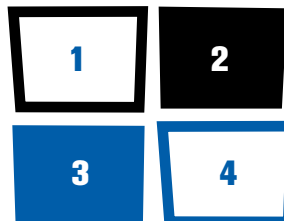
Interview dine forældre om deres forældres og bedsteforældres tro. Skriv en stil med udgangspunkt i din families historie. Den kan handle om, hvordan tro og tradition følger en familie, men også om hvordan tro og tradition måske forandrer sig fra generation til generation.

KLASSEØVELSE: LEG MED HOLDNINGER – OG RELIGIONER!

Hvad stiller vi op med, at vi har forskellige religioner og forskellige holdninger til, hvordan vi vil leve med vores tro? Det skal I nu diskutere igennem øvelsen "4 hjørner".

4 HJØRNER

Læs hele øvelsen op, før I går i gang.

1

► Del jer i fire grupper. I kan være med i en gruppe, der passer til jeres eget standpunkt. Men det kan også være en god udfordring at være med i en gruppe, hvor du skal prøve at argumentere for noget, du ikke selv mener!

2

► Her er, hvad I kan vælge at stå for:

GRUPPE 1:

I skal forsvare én bestemt religion frem for alt. Målet er at overbevise de andre grupper om, at jeres religion er den eneste gyldige. Jeres religion giver regler for, hvordan man skal leve sit liv, og I mener, at man skal og bør følge disse regler for at være et gyldigt medlem af religionen.

Forbered jer ved at definere jeres religion og ved at finde på et regelsæt for, hvordan man "lever" den!

GRUPPE 3:

I mener, at der findes en eller flere guder, og at der findes et hav af måder at tro på. Forbered jer ved at finde på argumenter for, hvorfor det er i orden, at folk med forskellige religioner lever side om side. Forbered jer også ved at fortælle om, hvordan folk i praksis lever i jeres forestillede samfund med hver deres forskellige helligdomme, traditioner osv.

GRUPPE 2:

I mener, at der kun findes én gyldig religion. Til gengæld kan man vælge at leve sit liv på vidt forskellige måder, bare man overordnet tror på den samme gud.

Forbered jer ved at definere jeres religion og ved at finde på mindst to forskellige måder, man kan leve på under denne religion og to forskellige måder, man kan give udtryk for sin tro på!

GRUPPE 4:

I er ateister. I mener, at der ikke findes nogen gud eller noget guddommeligt i verden. I synes, at alle de andre er oldnordiske og slet ikke har fattet, at vi er kommet ind i det 21. århundrede!

Forbered jer ved at finde på forskellige argumenter for, at der ikke findes noget større end mennesket selv og det, vi kan se omkring os.

FORTSÆTTES PÅ NÆSTE SIDE >>>

<<< FORTSAT FRA FORRIGE SIDE

3

I får en lektion til at forberede jeres holdninger og argumenter.

- ▶ Vælg en repræsentant for jeres gruppe, der kan føre ordet i paneldebatten om lidt.
- ▶ Skriv et skilt med et navn, I kan blive enige om til jeres gruppe.

4

- ▶ Opstil borde med pladser til jeres repræsentanter. Foran hver repræsentant sættes skiltet med gruppens navn

5

Paneldebat!

- ▶ Udvælg én fra klassen til at være ordstyrer. Han/hun skal åbne paneldebatten ved at kalde til orden og bede paneldeltagerne om kort at fremføre gruppens religion og holdninger til forholdet mellem Gud, mennesker og samfund.
- ▶ Resten af jer stiller uddybende spørgsmål til paneldeltagerne og kommer med kommentarer. Jeres lærer må gerne sætte kul på diskussionen med provokerende spørgsmål. I må gerne blive uenige!

6

- ▶ Rund opgaven af, når I løber tør for krudt!
- ▶ Tal om i klassen:
 - Hvordan oplevede I øvelsen?
 - Var der noget, der undrede jer?
 - Var der noget, der var svært?
 - Har legen på nogen måde været tæt på virkeligheden? Noget I kender fra jeres eget liv, fra medierne eller på en anden måde?

TEMA:

HVEM ER JEG?**IDENTITET OG SELVBILLEDER****LÆS TEKSTEN TO OG TO:****Livets rejse**

Anne ved endnu ikke, hvad hun vil med sit liv – hvad hun gerne vil være, hvor hun vil bo, hvordan hun ønsker et familieliv og den slags.

”Selvom jeg gerne vil sige, at jeg kender mig selv, så tror jeg, at når man er 22, så er der mange ting, man ikke har styr på. På den her rejse tror jeg helt sikkert, at jeg kommer til at få mere styr på de ting, på mit eget fundament, hvem jeg er, og hvad jeg føler om mange ting,” siger Anne.

Hvornår ved man egentlig, at man har fundet sig selv og fundet ud af, hvad man vil og kan? Anne håber, at hun finder nogle svar på sin rejse. De fleste mennesker ændrer sig hele livet, så mange af os vil blive ved med at rejse, ud i verden eller ind i os selv, for at finde svarene.

På den anden side...

Med tiden kan vi lære at holde af sider i os selv, som vi først ikke bryder os om! Man har måske svært ved at sidde stille og være i ro og er altid blevet skældt ud over, at man er for larmende. På den anden side er det måske netop den fysiske aktive side, der gør, at man kan udføre bestemte slags jobs, der kræver et højt aktivitetsniveau som fx journalist, sportstræner, politimand eller murer!

INDIVIDUEL OPGAVE:**Hvem er jeg?**

Alt negativt har også en positiv side!

- ▶ Du skal nu se på sådanne sider af dig selv. Sider, du er vant til at tænke, er ærgerlige. Se på dem igen én for én. Kan de ses på en anden og mere positiv måde? Tag en rejse ind i dine egne udfordringer og kvaliteter og se, hvad du opdager om dig selv!
- ▶ Prøv at finde et eller flere eksempler og fyld dem ind i skemaet på næste side.

<p>JEG SYNES, AT DETTE ER EN SVÆR SIDE VED MIG SELV... / DETTE BLIVER JEG SOM REGEL BESKYLDT FOR AT VÆRE...</p>	<p>PÅ DEN ANDEN SIDE KAN DET OGSÅ OPLEVES SÅDAN AT...</p>
<p>Eksempel: Jeg bliver nemt genert og kan ikke få et ord frem, når jeg bliver spurgt om noget. Jeg kan ikke finde ud af at tale med folk, jeg ikke kender.</p>	<p>Eksempel: Måske har jeg brug for at kunne stole på mennesker, før jeg lukker op. Det kan være en fordel, at jeg ikke bare kaster mig ud i hvad som helst. Det gør, at jeg er velovervejende og har tænkt mig om. Og så kan folk regne med mig, når jeg føler mig tryk ved dem, og når jeg har taget en beslutning.</p>
<p>Eksempel: Jeg har svært ved at acceptere, at andre har en anden holdning end mig.</p>	<p>Eksempel: Jeg har min egen mening og er engageret.</p>
<p>Eksempel: Jeg bliver let forvirret, når andre har stærke meninger, og jeg kan ikke mærke, hvad jeg selv synes.</p>	<p>Eksempel: Jeg er åben og nysgerrig og bliver let inspireret af andre.</p>

► Del dine lister med din sidekammerat – men kun hvis du har lyst! Brug eventuelt dine tanker som forarbejde til skriveopgaven "Hvem er jeg?" nedenfor.

INDIVIDUEL SKRIVEOPGAVE:

- Skriv et essay på en side med titlen: "Hvem er jeg?"
- Tænk over, hvad du har læst og diskuteret omkring livsværdier, tro og identitet
- Tænk også over, om man måske har lettere/sværere ved at være åben overfor andres tro og anderledeshed, hvis man ved, hvem man selv er, og hvad man tror på?

TEMA:

STEREOTYPER OG FORDOMME

“Når jeg er ude at rejse, så synes jeg, jeg bliver åben over for andre måder at tænke på, andre måder at leve livet på, andre måder at se på ægteskab på eller kærlighed, eller andre måder at se på religion. De ting, som altid fylder ens liv.”

SIGER ANNE

Her i Danmark har Anne mange forskellige slags venner, også flere, der er religiøse. Når hun lærer dem at kende, opdager hun, at de er religiøse på hver deres personlige måde.

Hendes muslimske veninde har valgt at tage tørklæde på, men da Anne vælger at rejse rundt i Marokko uden at være tildækket, prøver veninden ikke at få hende til at skifte tøj. Hun giver hende i stedet sine fingerringe, så Anne kan beskytte sig ved at sige, at hun er gift. Det synes Anne, viser en stor åbenhed fra venindens side.

Mange mennesker kender ikke personligt mennesker med andre kulturelle eller religiøse baggrunde end deres egen. Men de kan godt have mange meninger om dem! Hvor mon de har deres meninger fra? Man kan let komme til at "skære alle over én kam", når man ikke kender nogen personligt, men kun hører om dem som "de andre".

Vi skaber alle sammen billeder og forestillinger om hinanden og om os selv. Det gør vi mere eller mindre automatisk, og det er nødvendigt for at forstå verden og vores liv i den sammenhæng, vi lever i. Men hvis vi bare slår individer sammen i store grupper og ikke ser på det enkelte menneskes særlige egenskaber, bliver vores forestillinger og billeder fastlåste og ender i stereotyper og måske fordomme.

Anne håber, at hun kan blive ved med at lære nye ting om mennesker, så hendes forestillinger aldrig bliver fastlåste.

EN STEREOTYP ER

et unuanceret billede af en bestemt "slags" mennesker.

EN FORDOM ER,

når vi på forhånd tror, at mennesker er som de stereotyper, vi kender i forvejen.

Når vi har fordomme om hinanden, er det svært at se andet end det, vi forventer!

Når vi har fordomme om hinanden, glemmer vi nemt at være åbne og nysgerrige.

Hvis vi har fastlåste forestillinger om os selv, kan det også være svært at ændre vores liv, selvom vi gerne ville!

I KLASSEN:

- ▶ Se den lille film "Fordomsfuld" af "andershenning" på YouTube.
 - Diskuter de fordomsfulde udsagn, filmen viser
 - Diskuter, hvad der sker til sidst i filmen

- ▶ Lav en brainstorm på alle de stereotyper, I kan komme i tanke om. Både dem I selv har om andre (og måske endda om hinanden!) og dem, I hører om.
- ▶ Snak om, hvor fordomme og stereotyper kommer fra. Er det noget, vi ved? Er det noget, vi har hørt? Hvilke fordomme har I selv? Hvad tænker I, når I ser forskellige slags mennesker eller hører bestemte slags nyheder? Hvad udløser det af reaktioner hos jer selv? Overvej, hvordan mødet med andre mennesker påvirkes af det, I selv tager for givet og umiddelbart tror og tænker om dem, før I kender dem!

TO OG TO (ELLER FLERE): LAV EN LILLE FILM OM EN FORDOM PÅ JERES MOBILTELEFONER!

► Se side 183-186 med idéer til, hvordan I kan lave jeres egen korte mobilfilm ud fra et storyboard.

SKRIFTLIG HJEMMEOPGAVE: SKRIV ET LÆSERBREV!

► Læserbrevet skal være til din lokale avis og handle om følgende: En oplevelse, hvor du har været udsat for andres stereotype eller fordomsfulde opfattelser af dig og/eller din familie.

- Fortæl, hvad der skete
- Beskriv, hvad den stereotype opfattelse gik ud på
- Beskriv, hvad du følte
- Fortæl, hvordan du har det med den oplevelse nu
- Slut eventuelt af med, hvad du mener om fordomme og stereotyper

Hvis du aldrig har oplevet at være udsat for andre menneskers fastlåste forestillinger om dig og/eller din familie, så fortæl i stedet om en, du kender, eller om en fra en roman eller film, som har haft den slags oplevelser. Fortæl som om, det handlede om dig selv.

